

Edini slovenski dnevnik
:: v Zedinjenih državah ::
Velja za vse leto . . . \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
:: in the United States ::
Issued every day except
Sundays and Holidays :

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 28. — ŠTEV. 28. NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 3, 1913. — PONEDELJEK, 3. SVEČANA, 1913. VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Danes je odločilni dan. Zvečer se začne vojna.

OB SEDMI URI ZVEČER SE K ONČA PREMIRJE IN KAR NI-
SO MOGLI ZAVEZNIKI DOS EČI V LONDONU, BODO DOSE-
GLI TOPOVI PRED ČTATLDŽO.

ŠE VEDNO UPAJO.

VELEVLASTI SI PRIZADEVAJO NA VSE MOGOČE NAČINE,
DA BI PREPREČILE VOJNO. — TURŠKO VLADO SVARIJO.
UMEŠAVANJE AVSTRIJE.

Sofija, Bolgarsko, 2. feb. — Po-
veljniki srbsko-bolgarske armade
so se danes izrazili, da začnejo ob
sedmi uri zvečer oblegati Drino-
polje, ako ne dajo Turki povoli-
nega odgovora. Med premirjem
so se zavezniški dobro pripravili
in oklenili okroglinokrog Drino-
polje, tako da se bo moralo po
kratkem obleganju udati. Srbska
vlada je poslala veliko množico
težkih topov, katerih je v zadnji
času precej primanjkovalo. Za-
vezniški niso mogli nikdar zadost-
no odgovorjati na 300 turških to-
pov. Ko se je Bolgarom enkrat
pridružila srbska artilerija, je
prepričan cel svet, da se bo vo-
jna ugodno končala za zavez-
nike.

Rim, Italija, 2. feb. — Italian-
ska vlada je prosila Visoko Por-
to za dovoljenje, če bi smela po-
slati dve vojni ladji pred Carig-
rad v varstvo ondotnih laških
prebivalcev. Prošnja je bila od-
klonjena.

Carigrad, Turčija, 2. feb. —
Poveljniki armade so obvestili
novega velikega vezirja, da bo de-
smrt Nazim paše šele tedaj ma-
ščevana, ko se začnejo nove so-
vražnosti. Ako pripadejo zavez-
nikom Egejski otoki in drinopol-
ska trdnjava, se upre vse voja-
štvo, ki je sedaj pod orožjem.

Visoka Porta je zapovedala
svojim delegatom toliko časa o-
stati v Londonu, dokler se ne zač-
ne vojna. Čede pred Čatildžo so
dobile povelje, da ne smejo stre-
ljati, ne prve napasti. Veliki ve-
zir je rekel, da si še sedaj želi mi-
ru, toda častnega miru. V tabor
ne bodo smeli nikoli častniškarski
poročevalci, ampak bodo morali
ostati dvajset milj oddaljeni od
bojišča.

General Savov, bolgarski vr-
hovni poveljnik, si je najel ve-
liko število poročevalcev, katere
je poslal v turško armado, toda tam
so jih spoznali za bolgarske ogle-
duše in jih prijeli.

London, Anglija, 2. feb. —
Pri neki priliki se je izrazil pred-
sednik bolgarske delegacije dr.
Danev takole:

Balkanski narodi hrepenijo
po svobodi in zasledujejo odkrito

"Boj jeklarskemu trustu" je geslo.

Delavstvo velike večine mest je
mnenja, da se prične boj proti
tem izkoriščevalcem.

PITTSBURŠKI OKRAJ.

American Federation of Labor
namerava pričeti veliko kampa-
njo v svrhu organizacije.

Pittsburg, Pa., 2. feb. — Stav-
ka delavcev v tovarnah v Rankin
in Braddock se bode najbrž raz-
širila ter zavzela velike dimenzi-
je. V tem smislu so se izrazili dan-
es delavski voditelji in zastop-
niki American Federation of La-
bor.

Tajnik sleduje, Frank Morris-
son, ki je včeraj dospel semkaj, je
prevzel vodstvo stavke. Popoldne
je komite stavkarjev brezposelno
skušal stopiti v dogovor z vodite-
ljem tovarn, Jewett, nakar se je
vrnilo v litavski dvorani zborova-
nje, katerega se je udeležilo nad
tisoč ljudi. Morrison je imel go-
vor, nakar se je glasovalo o vpra-
šanju, ali naj se nadaljuje boj za
boljše delavske pogoje in višjo
mezdjo. Predlog je bil sprejet. Skle-
nilo se je, da se pozove jeklar-
ske delavce v Homestead, Brad-
doek, Duquesne in drugih tovar-
nah pittsburskega okraja na stav-
ko. Ako se pozivu godi, bo za-
stavkalo kakih 30.000 mož.

Morrison je izjavil na zborova-
nju, da je nastop federacije proti
jeklarskemu trustu prvi korak. S
katerim naj se prišli U. S. Steel
Corporation da prizna delavske
organizacije. Obljubil je delav-
cem pittsburskega okraja, da bo
po celi deželi priredil zbirke,
ki naj bi tvorile podlago fonda,
ki bi omogočil če tudi dolgotraj-
no stavko. Jeklarski trust je pri-
pravljen iztrgovati milijone, da
prepreči organizacijo svojega de-
lavstva, a American Federation
of Labor je istokate pripravljena
zrtvovati vse, da se izboljšajo ra-
zmere med delavstvom jeklarske-
ga okraja.

Glavni manager Jewett jeklar-
skega trusta je rekel, da noče pri-
znati unij ter da bo v ponedeljek
otvoril tovarne ter individualno
nastavil ljudi. O plači in delav-
skih pogojih se z njimi ne bo po-
gajalo.

Promet v vzhodnem.

Washington, D. C., 2. feb. —
Kakor nam kaže Statistika, je
promet v vzhodnem leta 1912. pre-
segel vsa prejšnja leta. V Azijo
še je eksportiralo za \$280.000.000
blaga. Nekaj novega je bilo, da
so poslali v Indijo 14.000.000 fun-
tov volne, ker pa ta dežela sa-
ma producira volno. Največ pro-
meta je bilo med Japonsko in Fi-
lipini.

Denarje v staro domovino

posiljamo:	za \$	10.30
50 kron	za	20.45
100 kron	za	40.90
200 kron	za	61.35
300 kron	za	81.80
400 kron	za	102.25
500 kron	za	122.70
1000 kron	za	204.00
2000 kron	za	407.00

Poštarina je všteta pri teh avo-
tah. Doma se nakazane svote po
polnoma izplačajo brez vinarja
odbitka.

Naše denarne pošiljave razpo-
šilja na zadnje pošte c. k. poštne
hranilnični urad na Dunaju v naj
krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri-
ličneje do \$50.00 v gotovini v pri-
poročnem ali registriranem pis-
mu, večje zneske pa po Postal
Money Order ali pa po New York
Bank Draft.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Avenue, N. E.
Cleveland, E.

Slika nam kaže Anavte, roparsko in krivično pleme v Macedoniji in Albaniji. Verozpoz-
danja so deloma mohamedanskega, deloma grško-ortodoksne, dobe se pa med njimi tudi katoliki.
Med njimi evete posebno bujno krvna osveta. Turkom so le nominalno podložni.

Panika v kino-gledišču.

Vsled klica "Ogenj!" nastala pa-
nika zakrivi veliko nesrečo. —
Dva mrtva, 15 ranjenih.

Dva mrtva, 15 težko in nad tri-
deset lahko ranjenih je posledica
velike panike, ki je nastala večer-
njem mal zabor katerega je po-
bral in nesel v kuhinjo. Tam je
sedela njegova žena in njena pri-
ateljica Sara Fughtam. Žena je
odpela zaboj, ki je pa nenkrat
eksploziral. Posledica je bila stra-
šna. Magdalene Herredo je bila
dobesedno raztrgana na kosce.
Njen mož in Fughtamova sta
smrtno nevarno ranjena.

Eksplozija je bila tako silna, da
se je nabralo pred hišo na stotine
ljudi.

Herredo je bil le kratek čas v
Ameriki in po njegovem zatrdilu
ni imel nobenega sovražnika. Po-
licija z vso verno zasleduje ta
slučaj, toda pravega krivca se ji
še ni posrečilo dobiti.

Herredo so prepejali v Man-
hattan Eye, Ear & Throat bolni-
co in najbrže ne bode prebolel ra-
ne na vratu.

Mornariški častniki zastavkali.

Marseille, Francija, 2. feb. —
Ko je pristal tukaj parnik "Cana-
da" Fabre-parobrodne družbe, da
vzame na krov 1300 potnikov, na-
menjenih v New York, so zastav-
kali vsi častniki, izvzemši kapita-
na, ker jim niso zvišali plače.

Napredek v Texas.

Austin, Texas, 2. feb. — Skup-
no resolucijo za žensko volilno
pravo in direktno volitev zvez-
nih senatorjev je včeraj senat o-
dobril. Senatski komitej za delo
in industrijo je istokate uložil
dobro poročilo glede predloge za
uvredbo deveturnega delavnega
časa in predloge, glasom koje ne
smejo žene in deklice v tovarnah
delati več kot 54 ur na teden.

V smrtni nevarnosti.

Dunaj, Avstrija, 2. feb. — V
gorovje Dachsteina na Štajer-
skem je odšla stotnja cesarskih
lovcev na zimsko vajo. Naenkrat
se je utrgal plaz in zasul kakih
trideset vojakov. Ostalim se je po-
srečilo, da so vse še pravočasno
rešili.

VOJNA NA BALKANU.

Došla sta nam 5. in 6. sesitek
znamenitega dela "Vojska na
Balkanu". V teh dveh zvezkih
pričnata pisatelja s popisom
vojne same. Zadnja zvezka nika-
kor ne zastajata za prvimi štiri-
mi. Sesitek krasi 44 krasno izve-
denih slik in zemljevidov. Za dol-
ge zimske večeri, ko se prerese-
tava dnevne dogodke v domovini
in tujini, si ne moremo misliti
lepšega čtiva kot je ravno to de-
lo, v kojem se nam pred očuje ju-
naška borba naših bratov, bal-
kanskih Slovanov. Vseh šest zve-
zkov stane 90 centov, torej vsak
posamezni 15c. Delo se nadaljuje.
Naroči se pri
SLOVENI PUBLISHING
COMPANY,
82. Cortlandt St. New York
City, N. Y.

Smrtonosna bomba.

Bomba je eksplodirala v stanova-
nju in ubila eno osebo; dva sta
težko ranjena.

Bernardo Herredo, stanujoč na
Stv. 1473, Fulton Ave. Bronx, je
nasel včeraj pred svojim stanova-
njem mal zaboj katerega je po-
bral in nesel v kuhinjo. Tam je
sedela njegova žena in njena pri-
ateljica Sara Fughtam. Žena je
odpela zaboj, ki je pa nenkrat
eksploziral. Posledica je bila stra-
šna. Magdalene Herredo je bila
dobesedno raztrgana na kosce.
Njen mož in Fughtamova sta
smrtno nevarno ranjena.

Eksplozija je bila tako silna, da
se je nabralo pred hišo na stotine
ljudi.

Herredo je bil le kratek čas v
Ameriki in po njegovem zatrdilu
ni imel nobenega sovražnika. Po-
licija z vso verno zasleduje ta
slučaj, toda pravega krivca se ji
še ni posrečilo dobiti.

Herredo so prepejali v Man-
hattan Eye, Ear & Throat bolni-
co in najbrže ne bode prebolel ra-
ne na vratu.

Jadernica in parnik.

Jadernica "City of Georgetown"
zadene v parnik "Princ Oskar"
iz Hamburga.

Philadelphia, Pa., 2. feb. —
Hamburški parnik "Princ Oskar"
je zadela v bližini Delavare Ca-
pes jadernica s štirimi jambori
"City of Georgetown". Parnik je
vozil zelo hitro in jadernica, ki
je imela razpeta vsa jadra, ga je
zadela v stran, mu raztrgala želez-
ne plošče ter napravila luknjo,
tako veliko, da bi lahko peljal
vanjo z vozom. Jadernica se je
tako ločila od parnika, se posta-
vila skoro na glavo ter v sedmih
minutah izgnila v valovih. Moč-
tvo, obstoječe iz kapitana A. C.
Slocum in sedmih mož, kojih ne-
kateri so spali v kobilah, je takoj
po koliziji skočila v morje. Eden
mornarjev je odvezal čoln, s ko-
jim se je rešil z dvema tovarni-
šema. Tudi parnik je spustil v
morje rešen čoln, ki pa radi
močnega vetra ni mogel do jader-
nice. Končno se je pa vendar po-
srečilo rešiti vseh osem mož ter
jih vse prezeble in onemogle pre-
nesti v parnik.

Potniki parnika so po koliziji
vsi preplašeni prišli na krov.
Vendar se je posrečilo kapitanu
in častnikom pomiriti razburjene
duhove z zagotovilom, da ne pro-
ti nikaka nevarnost. Radi poškod-
be se je parnik "Princ Oskar"
vrnil v Philadelphijo ter izkreal
posadko ponesrečene jadernice.
Kapitan pripisuje kolizijo ostro-
mu vetru.

Beda povzročila dvojen samomor.

V nekem hotelu na 126. cesti in
8. Ave. v New Yorku so našli za-
konska James Adams, ki sta se
bila zastrupila s ciankaliem. Mo-
že je imel trgovino s polštviom, a
je obubožal, dočim je njegova 26-
letna žena oslepla.

Paketna pošta v januarju.

Postar Edward N. Morgan je
sporočil včeraj, da se je v mese-
januarju eksplodiralo v Manhat-
tan skoraj tri milijone paketov;
59.047 jih je bilo zavarovanih.

Blazna ženska.

Včeraj so prijeli na 29. cesti in
2. Ave. neko najbrže blazno žen-
sko, ki je vpila po cesti. Stražnik
jo je zastoj vpraševal kaj dy je
in kaj da hoče. Peljali so jo v
Bellevue-bolnico.

Ogromen požar upepeli hotel.

Velikanski požar v Aikem, S. C.
izpremenil hotel v pogorišče. —
Stanovaleci vsi rešeni.

REŠITEV INVALIDOV.

Hotel je bil največji in najele-
gantnejši v tem okraju ter pred
kratkem prenovljen.

Aikem, S. C., 2. feb. — Zimski
gostje, večinoma iz New Yorka in
drugih mest, so morali pustiti svo-
je dragocene stvari in imetje da so
rešili življenje, ko je nenadoma
prišel goriti Park in the Pines
hotel v tem mestu. Slab vodni
pritisk je otežkočil delo gasilcev
in le kos poslopja, kjer je bila o-
bednica je bil rešen. Skodo ceni-
jo na več kot \$250.000.

Požar je trajal kaki dve uri.
Rešeni gostje so sedeli v gozdu
ter bili priče razdejanja, ne da bi
mogli kaj pomagati. Večina je
iskala zavetja pri sosednih kme-
tovalecih.

Neko 80letno damo so brezpa-
vestno po lestvici prenesli na var-
no. Dva invalida, ki ju je že po-
polnoma omotil dim, so uslužbenci
hotela rešili in odnesli na prosto.
Miss Dick, hčerko posestnika je
v sobi prvega nadstropja prena-
gal dim, predno se je bila zavedla
nevarnosti. Onesveščeno so rešili
uslužbenec hotela, ki so se spona-
nili, da mora biti se v sobi. Glav-
no poslopje, v kojem je izbruhnil
ogjenj in prizidek sta pokrivala
več kot polovico akra zemlje. Vse
to je razdejano. Rešeni so izgubili
vse, kar so imeli pri sebi in je
škodno ceni na več tisoč dolarjev.

V pričetku požar ni bil videti
opasen. Skoro eno uro se je vle-
kel tenak dim skozi hodnike pr-
vega nadstropja. Nato so se pa
nenkrat pojavili plameni in v
kratkem času je zgorelo celo po-
slopje do tal.

Policijski pogon.

V Inwood, L. Y., je prispel več-
raj policijski sodnik Louis M.
Raisig in uprizaril s drugimi stra-
žniki obsežen pogon. Preiskali so
različne gostilne in prijeli 16 o-
seb, med temi štiri ženske. Na
sodnika Raisiga je streljal nek
Italijan, pa ga ni zadel. Omenjene
ženske so prostitutke, možki so
pa profesionalni igralci. Vse so
poslali v county-zapor v Mineola.

Velika garaža zgorela.

Včeraj je izbruhnil ogjenj v
Victor garaži, št. 118—122, zap.
56, ceste v New Yorku, vsled ko-
jega je bilo kakih 100 avtomobi-
lov težko poškodovanih ter znaša
skupna škoda \$300.000. Poslopje
se nahaja v bloku, kjer je polno
garaž in požarna bramba je ime-
la obilo dela, da je preprečila
razširjanje ognja na druge objek-
te. S združenimi močmi soferjev
iz vseh sosednih garaž se je posre-
čilo rešiti v prvem, drugem in
tretjem nadstropju nahajajoče se
avtomobile. Na tisoče broječa
nomočica se je zbrala krog pogo-
rišča in policija jo je morala pog-
nati do 6. Ave., kjer je napravila
požarno linijo.

Poročnik Becker — oče.

Žena policijskega poročnika
Beckera, ki je zaprt v Sing Singu
zaradi soudeležbe pri umoru
igralca Rosenthala, je porodila
predvečernim dekleco. Otok je
slaboten, toda upajo, da ga bodo
ohranili pri življenju. Obvestili
so takoj očeta, ki je bil te novice
zelo vesel.

Velikanska škoda.

Včeraj je uničil požar vsa skla-
dišča Merchant and Univers črte
v Savannah, Ga. Škoda je pre-
cenjena na \$1.000.000.

Cena voznja.

Parik od Austro-Americana
proge
ALICE
odpluje dne 5. februarja.

Vožnja stane iz New Yorka do

Trsta in reke	\$34.00
Ljubljane	34.60
Zagreba	35.20

Vožnje listke je dobiti pri i
Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York City

Pijanci.

Včeraj se je treslo pred poli-
cijskim sonikom Campbellom 32
oseb, katere so našli pijane na ra-
zličnih mestih. Sodnik jim je na-
redil dolgo moralno pridigo in je
brazil kazni odpustil vse, razen
dveh žensk, ki sta trdili, da nista
bili pijani.

Hud mraz.

Včeraj je kazal toplomer v
Shamokin, Pa. 12 stopin pod nič-
lo. To je bil najbolj mrzel dan v
letošnji zimi.

Ovire v Panama prekopu.

Po mnenju inženirjev ne bode
ona zepulja, ki se je vsedla v bli-
žini Culebre čisto nič zavlačevala
otvoritve Panamskega prekopa.
Par milijonov jardov kamena je
za te gospode brezpomembna ma-
lenkost.

Seine narašča.

Pariz, Francija, 2. feb. — Na-
raščanje Seine razburja vse pa-
riško prebivalstvo. V zadnjih štir-
indvajsetih urah je narasla za
dva čevlja. Dela na obrežju so o-
virana, ladje ne plovejo po reki.

Krasni in brzi parnik

MARTHA WASHINGTON

(Avstro-American proge)

odpluje v soboto dne 8. februarja

vožnja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke	\$37.00
Cena voznih listkov: do Ljubljane	\$37.60
do Zagreba	\$38.20

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posezno druščinam priporočamo.

Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

